

PROCHILD

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕΣΩ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ (1-4) ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ:

3. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΚαΠα- Π ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ Της ΕΝΟΤΗΤΑΣ

«Η προσοχή της δασκάλας μου μου με βοήθησε να επιβιώσω [...] και με ενθάρρυνε να πάρω το απολυτήριο του Λυκείου. Την αγάπησα αυτή τη γυναίκα, μπορείς στα αλήθεια να το πεις αυτό.»

(J. Gerke et al. "School as a place of resilience". 2019)

1. Βασικές αρχές
2. Αναγνώριση ενδείξεων
3. Κατά την αποκάλυψη της ΚαΠα-π
4. Αναφορά και Καταγραφή
5. Εργαλεία επικοινωνίας

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΚΑΠΑ-Π

Βασικές αρχές στην αντιμετώπιση της ΚαΠα-π

- Κάθε πρόσωπο στο σχολείο έχει ευθύνη να αναφέρει και να καταγράψει όλες τις ενδείξεις πιθανής κακοποίησης και παραμέλησης παιδιού.
- Κανένας μεμονωμένος επαγγελματίας δεν είναι δυνατόν να έχει μια πλήρη εικόνα του παιδιού και των αναγκών του, έτσι η αναζήτηση ενδείξεων, ή καταγραφή και αναφορά της κακοποίησης και της παραμέλησης αποτελεί στην πραγματικότητα συλλογική προσπάθεια.
- Η κακοποίηση και η παραμέληση αφορούν παιδιά κάθε ηλικίας, φύλου, φυλής και εθνικότητας. Οποιοδήποτε παιδί μπορεί να γίνει θύμα, έτσι η προστασία του παιδιού είναι μια συνεχής διαδικασία.
- Δεν ανταποκρίνονται όλα τα παιδιά στην ίδια προσέγγιση, έτσι απαιτείται μια ποικιλία εργαλείων για την αντιμετώπιση κάθε παιδιού και των ατομικών του αναγκών.

NSPCC, Say Something Tv ad (2017)

Co-funded by the Rights,
Equality and Citizenship Programme (RiEC)
Programme of the European Union

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ

Προειδοποιητικές ενδείξεις κακοποίησης του παιδιού

- Τα ρούχα του δεν εφαρμόζουν σωστά, είναι βρώμικα, ή ακατάλληλα για την εποχή
- Το παιδί παρουσιάζει καθυστέρηση στην ανάπτυξη
- Η ατομική του υγιεινή είναι σταθερά κακή (δεν πλένεται, μπερδεμένα και άλουστα μαλλιά, έντονες σωματικές οσμές)
- Αφρόντιστες ασθένειες και σωματικοί τραυματισμοί
- Το παιδί παίρνει φαγητό ή χρήματα χωρίς να ζητήσει την άδεια
- Αργεί συχνά ή λείπει από το σχολείο ή δεν έχει τα απαραίτητα για το σχολείο

Προειδοποιητικές ενδείξεις παραμέλησης του παιδιού (στη συμπεριφορά του γονέα)

- Δείχνει ελάχιστο ενδιαφέρον για το παιδί και απουσιάζει σταθερά από εκδηλώσεις/συναντήσεις
- Δείχνει ανίκανος να αναγνωρίσει τη σωματική ή συναισθηματική δυσφορία του παιδιού
- Συνεχώς μειώνει ή επιπλήττει το παιδί και το περιγράφει με αρνητικούς όρους
- Χρησιμοποιεί αυστηρή σωματική πειθαρχία και γλώσσα ακατάλληλη για την ηλικία του παιδιού
- Έχει υπερβολικά υψηλές απαιτήσεις σωματικής ή ακαδημαϊκής απόδοσης από το παιδί
- Περιορίζει σημαντικά τις κοινωνικές επαφές του παιδιού με άλλα άτομα
- Δίνει αντιφατικές ή μη-πειστικές, ή και καθόλου εξηγήσεις για τους τραυματισμούς και τη συμπεριφορά του παιδιού

Προειδοποιητικές ενδείξεις σωματικής κακοποίησης

- Πολλαπλοί τραυματισμοί διαφορετικών τύπων από διαφορετικές χρονικές στιγμές και σε διαφορετικά μέρη του σώματος
- Ανεξήγητοι τραυματισμοί, όπως μώλωπες, κατάγματα ή εγκαύματα
- Τραυματισμοί οι οποίοι δεν ταιριάζουν με τις εξηγήσεις που δίνονται
- Συχνοί τραυματισμοί ή ανεξήγητοι μώλωπες, χτυπήματα από ζώνη, ή κοψίματα
- Το παιδί φαίνεται πάντα τρομαγμένο και σε εγρήγορση, σαν να περιμένει να συμβεί κάτι κακό
- Οι τραυματισμοί παρουσιάζουν ένα μοτίβο σαν να έχουν γίνει από χτύπημα με χέρι ή ζώνη
- Το παιδί αποφεύγει το άγγιγμα των συνομηλίκων του, τινάζεται στις απότομες κινήσεις, ή δείχνει να νιώθει άβολα όταν αναφέρεται το σπίτι του
- Φορά ακατάλληλα ρούχα για να καλύψει τους τραυματισμούς, όπως μακρυμάνικα μπλουζάκια σε ζεστές ημέρες

Προειδοποιητικές ενδείξεις Ψυχολογικής Κακοποίησης

- Το παιδί είναι υπερβολικά αποσυρμένο, φοβισμένο ή αγχωμένο μήπως κάνει κάτι κακό
- Επιδεικνύει ακραία συμπεριφορά (υπερβολική συμμόρφωση, απαιτητικότητα, παθητικότητα, επιθετικότητα)
- Δεν φαίνεται συναισθηματικά κοντά με το γονέα ή το φροντιστή
- Επιδεικνύει συμπεριφορά ακατάλληλη για την ηλικία του, είτε ενήλικη (φροντίζει τα άλλα παιδιά), είτε υπερβολικά ανώριμη (πιπίλισμα αντίχειρα, κρίσεις οργής)
- Απώλεια αυτοπεποίθησης ή αυτοεκτίμησης
- Κοινωνική απόσυρση ή απώλεια ενδιαφέροντος ή ενθουσιασμού
- Πτώση της σχολικής επίδοσης ή απώλεια του ενδιαφέροντος για το σχολείο

Προειδοποιητικές ενδείξεις Σεξουαλικής Κακοποίησης

- Δυσκολία όταν το παιδί περπατά ή κάθεται
- Επιδεικνύει σεξουαλικές γνώσεις ακατάλληλες για την ηλικία του, έχει ανάρμοστες σεξουαλικές επαφές με άλλα παιδιά
- Καταβάλλει μεγάλη προσπάθεια να αποφύγει ένα συγκεκριμένο πρόσωπο, χωρίς προφανή λόγο
- Δεν θέλει να αλλάζει ρούχα μπροστά στους άλλους ή να συμμετέχει σε σωματικές δραστηριότητες
- Σεξουαλικά μεταδιδόμενη ασθένεια ή εγκυμοσύνη, ιδιαίτερα πριν την ηλικία των 14 ετών

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΩ ΑΝ ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

Τι να κάνετε κατά τη διάρκεια της αποκάλυψης

- Δώστε στο παιδί την αμέριστη προσοχή σας.
- Βρείτε ένα ήσυχο μέρος για να μιλήσετε χωρίς διακοπές.
- Βοηθήστε το παιδί να νιώσει άνετα με το να καθίσετε κοντά του και όχι πίσω από ένα γραφείο.
- Επιτρέψτε στο παιδί να πάρει το χρόνο του για την αποκάλυψη.
- Διαβεβαιώστε το παιδί ότι κάνει το σωστό και ότι δεν θα βρει το μπελά του.
- Διατηρήστε την ψυχραιμία σας, κρατήστε τα δικά σας συναισθήματα υπό έλεγχο, μη δείχνετε σοκαρισμένοι ή τρομοκρατημένοι.

Τι να κάνετε κατά τη διάρκεια της αποκάλυψης

- Χρησιμοποιείστε ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, όπως: «Μπορείς να μου πεις τι έγινε;» ή «Αναρωτιέμαι ποιος σου έμαθε να το κάνεις αυτό;» ή «Πώς νιώθεις;»
- Αποδεχθείτε ότι το παιδί θα αποκαλύψει μόνο έως το σημείο που νιώθει άνετα να το κάνει.
- Αναγνωρίστε το θάρρος και τη δύναμη που δείχνει το παιδί μιλώντας για κάτι τόσο δύσκολο.
- Αναγνωρίστε την εμπιστοσύνη που σας δείχνει το παιδί επιλέγοντας εσάς για να κάνει την αποκάλυψη.
- Πείτε στο παιδί τι θα κάνετε στη συνέχεια.
- Ενημερώστε το παιδί: «Πρέπει να το πούμε στον (κατονομάστε τον αρμόδιο αποδέκτη της αναφοράς). Εκείνος ξέρει πώς να βοηθά τα παιδιά και τις οικογένειες.»

Τι να ΜΗΝ κάνετε κατά τη διάρκεια της αποκάλυψης:

- Μη δείξετε ότι έχετε σοκαριστεί, ότι έχετε θυμώσει ή ότι έχετε αναστατωθεί με αυτά που μπορεί να σας λέει ή να κάνει το παιδί. Παραμείνετε ψύχραιμοι και δείξτε τη διάθεση να ακούσετε όσα έχει να πει.
- Μην κάνετε το παιδί να αισθανθεί διαφορετικό ή ότι ξεχωρίζει.
- Μην πιέσετε για λεπτομέρειες πέρα από αυτές που το ίδιο θέλει να μοιραστεί. Δεν χρειάζεται να τεκμηριώσετε την ΚαΠα-π κατά τη διάρκεια της αποκάλυψης.
- Μην κάνετε κατευθυντικές ή υποδηλωτικές ερωτήσεις και αποφύγετε ερωτήσεις «γιατί...» που απαιτούν από το παιδί να εξηγήσει ενέργειες τις οποίες μπορεί να μην καταλαβαίνει.
- Μην κάνετε ερωτήσεις που υπονοούν ότι το παιδί φέρει ευθύνη ή φταίει για ότι συνέβη, όπως «Προσπάθησες να το σταματήσεις;» ή «Φώναξες; Ζήτησες βοήθεια;».

Τι να ΜΗΝ κάνετε κατά τη διάρκεια της αποκάλυψης:

- Μη δώσετε υποσχέσεις που δεν μπορείτε να κρατήσετε. Μην υποσχεθείτε ότι δεν θα πείτε σε κανέναν για την πιθανή κακοποίηση ή παραμέληση του παιδιού.
- Μη μιλήσετε με θυμό ή επικριτικά για τον εικαζόμενο δράστη. Συχνά είναι άτομο οικείο προς το παιδί και το παιδί μπορεί να το αγαπάει ή να το συμπαθεί.
- Μην έρθετε σε αντιπαράθεση με το δράστη.
- Μην αποκαλύπτετε πληροφορίες αδιακρίτως, να έχετε πάντα κατά νου το δικαίωμα του παιδιού στο απόρρητο.

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΩ ΑΦΟΥ ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

Καταγραφή και Αναφορά

Κρατήστε
σύντομες
σημειώσεις,
εστιάστε στο
παιδί.

Καταγράψτε: ΩΡΑ,
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ,
ΤΟΠΟ, ΠΩΣ ΗΤΑΝ
ΤΟ ΠΑΙΔΙ,
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΜΑ
ΣΗΜΑΔΙΑ.

Αν ένα παιδί σας μίλησε για κακοποίηση ή παραμέληση, οποιασδήποτε μορφής ή σοβαρότητας, αυτό είναι αρκετό για να προχωρήσετε σε αναφορά ΚαΠα-π.

Να είστε
ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕ
ΝΟΙ

Μείνετε στα
ΓΕΓΟΝΟΤΑ!

Χρησιμοποιείστε
τη γλώσσα του
παιδιού, ακόμη
και τις ύβρεις και
τις «λάθος»
λέξεις.

Αναφέρετε
αμέσως

Υπογράψτε,
χρονολογήστε και
αποθηκεύστε τις
αρχικές σας
σημειώσεις σε
ασφαλές μέρος.

Μπορείτε να υποβάλετε πολλαπλές αναφορές ΚαΠα-π για το ίδιο παιδί, μην περιμένετε να «συγκεντρώσετε στοιχεία».

You can practice these techniques whenever someone's telling you a story.

NSPCC, Πως αντιδρούμε σε πιθανή αποκάλυψη (2019)

Co-funded by the Rights,
Equality and Citizenship Programme (RECP)
Programme of the European Union

Είναι προτιμότερο να κοινοποιήσετε τις ανησυχίες σας παρά να μείνετε σιωπηλοί και να επιτρέψετε ένα παιδί να παραμείνει απροστάτευτο.

Μια αναφορά πιθανής κακοποίησης ή παραμέλησης δεν αποτελεί καταγγελία. Είναι ένα αίτημα για εκκίνηση της διαδικασίας παροχής βοήθειας στο παιδί.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΕΙ Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

Αγαπητέ _____

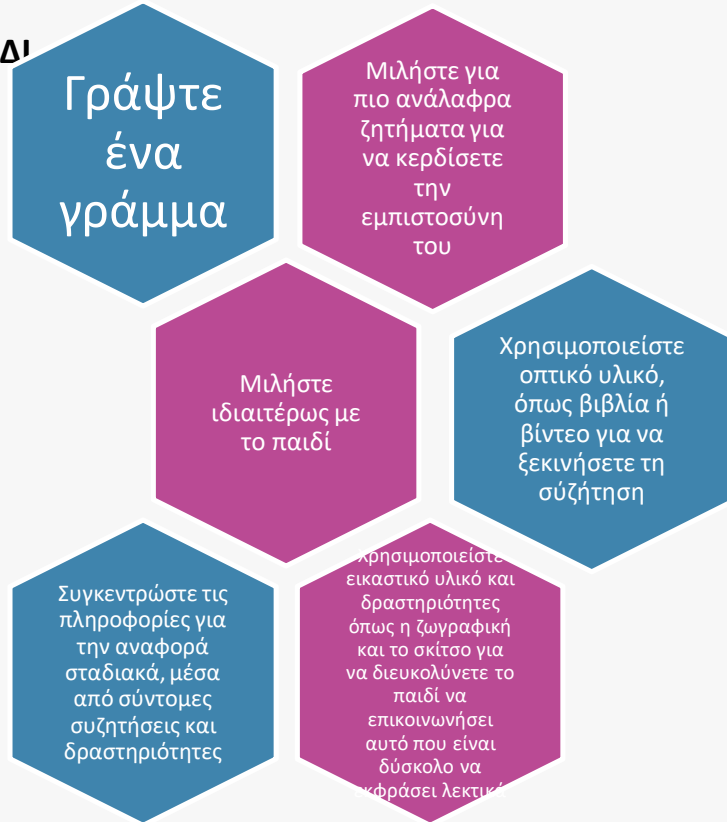
Θα ήθελα να ξέρεις κάτι, αλλά είναι δύσκολο να μιλήσω γι' αυτό:

Αυτό που θέλω να σου πω είναι ότι:

Συμβαίνει εδώ και:

Με κάνει να νιώθω:

Να τι θα ήθελα να κάνεις για να με βοηθήσεις:

Ευχαριστούμε πολύ

Co-funded by the Digital
Skills and Employment Programme (DSEP)
Programme of the European Union